Посебни пројекти

Његово Преосвештенство*

Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡

Епископ за народе, по апостолском налогу

Матијас Герунг (Matthias Gerung), пад Вавилона и Јахач на белом коњу (Откривење 18:9–24; 19:11–21), илуминација у Отхајнриховој Библији, око 1530–1532. Баварска државна библиотека, Минхен (Cgm 8010, fol. 302v).

Јавно власништво.

„И не пристајте на безродна дела таме, него још карајте.“

Посланица Ефесцима 5:11 (превод Даничић–Караџић)

Од самог тренутка када је Христос дао налог апостолима и послао их у свет да проповедају јеванђеље свим народима,[1] Црква је у потпуности ангажована у духовном рату са силама таме, како у духовним областима[2] тако и физички по целој земљи.[3] Овај рат је с времена на време попримао различите облике, као што су: (1) непријатељева употреба закона као оружја;[4,5] (2) лажни пророци који су проповедали ново јеванђеље, а не оно које нам је дао наш Господ Исус Христос;[6] (3) лажна учења, јереси и хуле сваке врсте;[7] (4) прогон верних до смрти и мучеништва;[8] (5) нормализовање греха суптилним средствима и подметањима која су осмишљена као забава и брижљиво смишљена да привуку масе;[9] (6) одвраћање пажње верних тривијалним стварима, док се у исто време напада све што је честито и свето;[10] (7) идолопоклонство и обожавање владара;[11] (8) проливање невине крви;[12] (9) крвопролиће претворено у спектакл;[13] (10) угњетавање сиромашних и похлепа;[14] (11) ропство и трговина људима;[15] (12) окултизам, врачање и гатање;[16] (13) тиранија и владари изнад закона;[17] (14) поквареност унутар Цркве;[18] (15) раскол и подела тела;[19] (16) отпадништво под притиском;[20] и друге ствари, сувише бројне да би се овде навеле, које су погађале Цркву и ометале преношење јеванђеља.[21]

Посебни пројекти епископа настављају овај рад до данашњих дана. Сваки пројекат бави се питањем за које епископ верује да захтева нарочиту пажњу Цркве[22] у овом тренутку историје.[23] Неки списи, који су на овом веб-сајту уређени и разврстани у оквиру неког пројекта, упућени су само цркви или црквама у Десет царстава.[24] Други списи упућени су непосредно разним званичницима, корпорацијама, установама и/или другим лицима укљученим у питање којим се посебни пројекат бави.[25] Спис упућен било трећим лицима ван цркве било самим црквама може се наћи у одељку Посебни пројекти или у одељку или одељцима списа посвећеним оним од Десет царстава којих се тиче.

По епископовом обичају, сви списи нумерисани су редом према датуму настанка.[26] Сваки спис заснован је на изворима, а његови ауторитети наведени су у потпуности.[27]

Пројекти

„Закон је оружје цара“

Како се закон претвара у оружје против Цркве и верних.

Глобалистички план за светску владавину

Један светски поредак и одговор Цркве.

Напомене

1

„...Даде ми се свака власт на небу и на земљи. Идите дакле и научите све народе крстећи их ва име Оца и Сина и Светог Духа, Учећи их да све држе што сам вам заповедао; и ево ја сам с вама у све дане до свршетка века. Амин.“ Јеванђеље по Матеју 28:18–20 (превод Даничић–Караџић). „...Идите по свему свету и проповедите јеванђеље сваком створењу.“ Јеванђеље по Марку 16:15 (превод Даничић–Караџић). „...Тако је писано, и тако је требало да Христос пострада и да устане из мртвих трећи дан; И да се проповеда покајање у име Његово и опроштење греха по свим народима почевши од Јерусалима.“ Јеванђеље по Луки 24:46–47 (превод Даничић–Караџић). „...Мир вам; као што Отац посла мене, и ја шаљем вас.“ Јеванђеље по Јовану 20:21 (превод Даничић–Караџић). „Него ћете примити силу кад сиђе Дух Свети на вас; и бићете ми сведоци у Јерусалиму и по свој Јудеји и Самарији и тја до краја земље.“ Дела апостолска 1:8 (превод Даничић–Караџић). „И проповедиће се ово јеванђеље о царству по свему свету за сведочанство свим народима. И тада ће доћи последак.“ Јеванђеље по Матеју 24:14 (превод Даничић–Караџић). „А они изађоше и проповедаше свуда, и Господ их потпомага, и реч потврђива знацима који су се потом показивали. Амин.“ Јеванђеље по Марку 16:20 (превод Даничић–Караџић). „А како ће проповедати ако не буду послани? Као што стоји написано: Како су красне ноге оних који доносе глас за мир, који доносе глас за добро!“ Посланица Римљанима 10:15 (превод Даничић–Караџић).

Рана Црква

„Апостоли су нам проповедали јеванђеље од Господа Исуса Христа; Исус Христос [је то учинио] од Бога. Христос је, дакле, послат од Бога, а апостоли од Христа. Оба ова постављења учињена су, дакле, по реду, по вољи Божјој. Примивши, дакле, своје налоге и потпуно уверени васкрсењем Господа нашег Исуса Христа, и утврђени у речи Божјој, с пуним уверењем Светога Духа, изиђоше објављујући да се приближило царство Божје.“ (преведено са енглеског, ANF 1) Климент Римски, *Прва посланица Коринћанима*, гл. 42, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

2

„Обуците се у све оружје Божије, да бисте се могли одржати против лукавства ђаволског: Јер наш рат није с крвљу и с телом, него с поглаварима и властима, и с управитељима таме овог света, с духовима пакости испод

неба. Тога ради узмите све оружје Божије, да бисте се могли бранити у зли дан, и свршивши све одржати се.“ Посланица Ефесцима 6:11–13 (превод Даничић–Караџић). „Јер ако и живимо по телу, не боримо се по телу. Јер оружје нашег војевања није телесно, него силно од Бога на раскопавање градова, да кварimo помисли И сваку висину која се подиже на познање Божије, и робимо сваки разум за покорност Христу...“ 2. посланица Коринћанима 10:3–5 (превод Даничић–Караџић). „Јер кроз Њега би саздано све што је на небу и што је на земљи, што се види и што се не види, били престоли или господства или поглаварства, или власти: све се кроза Њ и за Њ сазда...“ Посланица Колошанима 1:16 (превод Даничић–Караџић). „Ето, ја вас шаљем као овце међу вукове: будите дакле мудри као змије и безазлени као голубови.“ Јеванђеље по Матеју 10:16 (превод Даничић–Караџић). „Бори се у доброј борби вере...“ 1. посланица Тимотеју 6:12 (превод Даничић–Караџић). „Ти дакле трпи зло као добар војник Исуса христа; Јер се никакав војник не заплеће у трговине овог света да угоди војводи.“ 2. посланица Тимотеју 2:3–4 (превод Даничић–Караџић). „А Михаило Арханђел, кад се препираше с ђаволом и говораше за Мојсијево тело, не смеше проклети суд да изговори, него рече: Господ нека ти запрети.“ Посланица Јудина 9 (превод Даничић–Караџић). „Знам човека у Христу који пре четрнаест година (или у телу не знам; или осми тела, не знам: Бог зна) би однесен до трећег неба. И знам за таквог човека (или у телу, или осим тела, не знам: Бог зна) Да би однесен у рај, и чу неисказане речи којих човеку није слободно говорити.“ 2. посланица Коринћанима 12:2–4 (превод Даничић–Караџић). (Што показује да постоје многе димензије духовног света и небеских области.) „И да се не бих понео за премногa откривења...“ 2. посланица Коринћанима 12:7 (превод Даничић–Караџић). „Гле, Господа је Бога твог небо, и небо над небесима, земља, и све што је на њој.“ 5. Мојсијева 10:14 (превод Даничић–Караџић). „Али хоће ли доиста Бог становати на земљи? Ето, небо и небеса над небесима не могу Те обухватити, а камоли овај дом што га сазидах?“ 1. о царевима 8:27 (превод Даничић–Караџић). „Ти си сам Господ; Ти си створио небо, небеса над небесима и сву војску њихову...“ Немија 9:6 (превод Даничић–Караџић). „Хвалите Га, небеса над небесима и водо над небесима!“ Псалам 148:4 (превод Даничић–Караџић). „А шта изиђе, шта је, осим да и сиђе у најдоња места земље? Који сиђе то је Онај који и изиђе више свих небеса да испуни све.“ Посланица Ефесцима 4:9–10 (превод Даничић–Караџић). „Благословен Бог и Отац Господа нашег Исуса Христа, који нас је благословио сваким благословом духовним на небесима кроз Христа...“ Посланица Ефесцима 1:3 (превод Даничић–Караџић). „Коју учини у Христу, кад Га подиже из мртвих и посади себи с десне стране на небесима, Над свим поглаварствима, и властима, и силама, и господствима, и над сваким именом што се може назвати, не само на овом свету него и на оном који иде...“ Посланица Ефесцима 1:20–21 (превод Даничић–Караџић). „Имајући, дакле, великог Поглавара свештеничког, који је прошао небеса, Исуса сина Божијег, да се држимо признања.“ Посланица Јеврејима 4:14 (превод Даничић–Караџић).

Рана Црква

„Старајте се, дакле, да се често сабирате да бисте Богу благодарили и објављивали Његову хвалу. Јер када се често окупљате на истом месту, уништавају се силе сотонине...“ (преведено са енглеског, ANF 1) Игњатије Антиохијски, *Посланица Ефесцима*, гл. 13, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

3

„И Господ рече Сотони: Од куда идеш? А Сотона одговори Господу и рече: Проходих земљу и обилазих.“ Јов 1:7 (превод Даничић–Караџић). „И сотона отиде од Господа, и удари Јова злим приштем од пете до темена,“ Јов 2:7 (превод Даничић–Караџић). „Али уста сотона на Израиља и наврати Давида да изброји Израиља.“ 1. дневника 21:1 (превод Даничић–Караџић). „После ми показа Исуса, поглавара свештеничког, који стајаше пред анђелом Господњим, и Сотону, који му стајаше с десне стране да га пре.“ Захарија 3:1 (превод Даничић–Караџић). „А ујутру, слуга човека Божијег уставши изађе, а то војска око града и коњи и кола. И рече му слуга: Јаох господару, шта ћемо сад? А он му рече: Не бој се, јер је више наших него њихових. И помоли се Јелисије говорећи: Господе, отвори му очи да види. И Господ отвори очи момку, те виде, а то гора пуна коња и кола огњених око Јелисија.“ 2. о царевима 6:15–17 (превод Даничић–Караџић). „Тада се Навуходоносор напуни гнева, и лице му се промени на Седраха, Мисаха и Авденага, и одговарајући заповеди да се ужари пећ седам пута већма него што беше обичај. И заповеди најјачим људима што беху у војсци његовој да свежу Седраха, Мисаха и Авденага, и да их баце у пећ огњену ужарену. Тада свезаше оне људе у плаштима њиховим и у обући и под капама и у свему оделу њиховом, и бацише их у пећ огњену ужарену. Како заповест царева беше хитна и пећ врло ужарена, пламен огњени уби оне људе који бацаху Седраха, Мисаха и Авденага. А та три човека, Седрах, Мисах и Авденаго, падоше усред пећи огњене ужарене. Тада се препаде цар Навуходоносор, и брже устав проговори и рече својим дворанима: Не бацисмо ли три човека свезана у огањ? Одговорише и рекоше цару: Да, царе. Одговори и рече: Ено, видим четири човека одрешена где ходе посред огња и није им ништа, и четврти као да је Син Божји.“ Данило 3:19–25 (превод Даничић–Караџић). „Тада цар рече те доведоше Данила и бацише га у јаму лавовску; и цар проговори и рече Данилу: Бог твој, коме без престанка служиш, нека те избави. И донесоше камен и метнуше јами на врата, и цар га запечати својим прстеном и прстеном својих кнезова да се ништа не промени за Данила. Тада отиде цар у свој двор, и преноћи не једавши нити допустивши да му се донесе шта чим би се развеселио, и не може заспати. Потом цар уста ујутро рано и отиде брже к јами лавовској. И кад дође к јами, викну Данила жалосним гласом; и проговори цар и рече Данилу: Данило, слуго Бога Живога, Бог твој, коме служиш без престанка, може ли те избавити од лавова? Тада Данило рече цару: Царе, да си жив довека! Бог мој посла анђела свог и затвори уста лавовима, те ми не наудише; јер се нађох чист пред Њим, а ни теби царе, не учиних зла.“ Данило 6:16–22 (превод Даничић–Караџић). „И рече ми: Не бој се, Данило, јер првог дана кад си управио срце своје да разумеваш и да мучиш себе пред Богом својим, услишене бише речи твоје, и ја дођох твојих речи ради. Али кнез царства персијског стаја ми насупрот двадесет и један дан; али, гле, Михаило један од првих кнезова дође ми у помоћ; тако ја остах онде код царева персијских.“ Данило 10:12–13 (превод Даничић–Караџић). „А сотона уђе у Јуду, који се зваше Искариот, и који беше један од дванаесторице.“ Јеванђеље по Луки 22:3 (превод Даничић–Караџић). „А догоди се кад иђасмо на молитву да нас срете једна робиња која имаше дух погађачки и врачајући доношаше велики добитак својим господарима. Ова пође за Павлом и за нама, и викаше говорећи: Ови су људи слуге Бога Највишег, који јављају нама пут спасења. И овако чињаше много дана. А кад се Павлу досади, окрену се и рече духу: Заповедам ти именом Исуса Христа, изиђи из ње. И изиђе у тај час. А кад видеше њени господари да изиђе нада њиховог добитка, узеше Павла и Силу и одвукоше их на пазар ка кнезовима. И доведавши их к војводама, рекоше: Ови су људи Јевреји, и муте по нашем граду, И проповедају обичаје које нама не ваља примати ни творити, јер смо Римљани. И слеже се народ на њих, и војводе издреше им хаљине, и заповедише да их шибају.“ Дела

апостолска 16:16–22 (превод Даничић–Караџић). „Будите трезни и пазите, јер супарник ваш, ђаво, као лав ричући ходи и тражи кога да прождере...“ 1. посланица Петрова 5:8 (превод Даничић–Караџић). „И поста рат на небу. Михаило и анђели Његови ударише на аждаху, и би се аждаха и анђели њени. И не надвладаше, и више им се не нађе места на небу. И збачена би аждаха велика, стара змија, која се зове ђаво и сотона, која вара сав васиони свет, и збачена би на земљу, и анђели њени збачени бише с њом. И чух глас велики на небу који говори: Сад поста спасење и сила и царство Бога нашег, и област Христа Његовог; јер се збаци опадач браће наше, који их опадаше пред Богом нашим дан и ноћ. И они га победише крвљу Јагњетовом и речју сведочанства свог, и не марише за живот свој до саме смрти. Зато веселите се небеса и ви који живите на њима. Тешко вама који живите на земљи и мору, јер ђаво сиђе к вама, и врло се расрдио, знајући да времена мало има.“ Откривење 12:7–12 (превод Даничић–Караџић). „И разгневи се змија на жену, и отиде да се побије са осталим семеном њеним, које држи заповести Божије и има сведочанство Исуса Христа.“ Откривење 12:17 (превод Даничић–Караџић). „И дано јој би да се бије са светима, и да их победи; и дана јој би област над сваким коленом и народом и језиком и племеном.“ Откривење 13:7 (превод Даничић–Караџић).

4

„Еда ли ће се близу Тебе стати престо крвнички, и онај који намишља насиље насупрот закону? Спремају се на душу праведникову, и крв праву окривљују.“ Псалам 94:20–21 (превод Даничић–Караџић). „Тешко онима који постављају законе неправедне и који пишу неправду, Да одбију од суда убоге, и да отимају правицу сиромасима народа мог, да би им плен биле удовице и сироте грабеж.“ Исаија 10:1–2 (превод Даничић–Караџић). „Тада заповеди Фараон свему народу свом говорећи: Сваког сина који се роди баците у воду, а кћери све остављајте у животу.“ 2. Мојсијева 1:22 (превод Даничић–Караџић). „И Аман рече цару Асвиру: Има народ расејан и расут по народима по свим земљама царства твог, ког су закони другачији од закона свих народа, и не извршује закона царевих, па није пробитачно цару да их остави. Ако је цару угодно, да се пише да се истребе; и ја ћу измерити десет хиљада таланата сребра у руке приставима да донесу у цареву ризницу.“ Јестира 3:8–9 (превод Даничић–Караџић). „И разаслаше се књиге по гласницима у све земље цареве да потру, побију и истребе све Јудејце, старо и младо, децу и жене у један дан, тринаестог дана дванаестог месеца, које је месец Адар, и да разграбе имање њихово.“ Јестира 3:13 (превод Даничић–Караџић). „А гласник повика гласно: Народи, племена и језици, вама се говори. Кад чујете рог, свирале, китаре, гусле, псалтире, певање и свакојаке свирке, попадајте и поклоните се златном лику, који постави цар Навуходоносор. А ко не би пао и поклонио се, онај час биће бачен у пећ огњену ужарену.“ Данило 3:4–6 (превод Даничић–Караџић). „Тада старешине и управитељи гледаху како би нашли шта да замере Данилу ради царства; али не могаху наћи забаве ни погрешке, јер беше веран, и не налажаше се у њега погрешке ни мане. Тада рекоше они људи: Нећемо наћи на тог Данила ништа, ако не нађемо шта на њ ради закона Бога његовог. Тада дођоше старешине и управитељи к цару, и рекоше му овако: Дарије царе, да си жив довека! Све старешине у царству, поглавари и управитељи, већници и војводе договорише се да се постави царска наредба и оштра забрана да ко би се год замолио за шта коме год богу или човеку за тридесет дана осим теби, царе, да се баци у јаму лавовску.“ Данило 6:4–7 (превод Даничић–Караџић). „Одговорише му Јевреји: Ми имамо закон и по закону нашем ваља да умре, јер начини себе сином Божијим.“ Јеванђеље по Јовану 19:7 (превод Даничић–Караџић). „Али да се даље не разилази по народу, да им оштро запретимо да више не говоре за

име ово никоме. И дозвавши их заповедише им да ништа не спомињу нити да уче у име Исусово.“ Дела апостолска 4:17–18 (превод Даничић–Караџић). „А кад њих не нађоше, повукоше Јасона и неке од браће пред старешине градске вичући: Ови што замутише васиони свет дођоше и овде, Које Јасон прими; и ови сви раде против ћесаревих заповести, говорећи да има други цар, Исус.“ Дела апостолска 17:6–7 (превод Даничић–Караџић). „Јер, што се никада раније није догодило, род побожних сада трпи прогон, гоњен по Азији новим указима. Јер бестидни доушници и они који жуде за туђим имањем, користећи прилику коју им дају укази, отворено пљачкају ноћу и дању, отимајући оне који нису криви ни за какво зло.“ (преведено са енглеског, NPNF2 1) Мелитон Сардски, наведено код Јевсевија, *Црквена историја* 4.26.5, прев. Артур Кушман Макгиферт, у: *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. серија, том 1, прир. Филип Шаф и Хенри Вејс (Њујорк: Christian Literature Publishing, 1890). „Који је основ ове пресуде? Зашто сте казнили овог човека, који није ни прељубник, ни блудник, ни убица, ни лопов, ни разбојник, нити је осуђен ни за какав злочин, него је само исповедио да се зове именом хришћанина?“ (преведено са енглеског, ANF 1) Јустин Мученик, *Друга апологија*, гл. 2, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885). „Забрањује да се они траже као невини, а заповеда да се кажњавају као криви.“ (преведено са енглеског, ANF 3) Тертулијан, *Апологија*, гл. 2, прев. С. Телвол, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 3 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

5

Следећи наводи показују када се закон користи у праведну сврху: да заштити невини живот, као и против крађе имовине и других безаконих дела која наносе штету другим људима или изазивају нестабилност и несигурност у животима грађана. То треба разликовати од случајева када се закон користи као оружје против народа, да би се владајући слој гојио на рачун грађана, да би се грађани угњетавали и да би им се отимала права дана од Бога, и да би се дошло до потпуног поробљавања грађана на корист малобројних који бога овог света зову господаром („...У којима бог света овог ослепи разуме неверника...“ 2. посланица Коринћанима 4:4 (превод Даничић–Караџић)). „Јер кнезови нису страх добрим делима него злим. Хоћеш ли, пак, да се не бојиш власти, чини добро, и имаћеш хвалу од ње; Јер је слуга Божји теби за добро. Ако ли зло чиниш, бој се; јер узалуд не носи мача, јер је Божји слуга, осветник на гнев ономе који зло чини.“ Посланица Римљанима 13:3–4 (превод Даничић–Караџић). „Будите дакле покорни свакој власти човечијој, Господа ради: ако цару, као господару; Ако ли кнезовима, као његовим посланицима за освету злочинцима, а за хвалу добротворима.“ 1. посланица Петрова 2:13–14 (превод Даничић–Караџић). „Молим, дакле, пре свега да се чине искања, молитве, мољења, захваљивања за све људе, За цареве, и за све који су у власти, да тихи и мирни живот поживимо у свакој побожности и поштењу.“ 1. посланица Тимотеју 2:1–2 (превод Даничић–Караџић). „Судије и управитеље постави себи по свим местима која ти да Господ Бог твој по племенима твојим, и нека суде народу право. Не изврћи правде и не гледај ко је ко; не примај поклона. јер поклон заслепљује очи мудрима и изврће речи праведнима. Сасвим иди за правдом, да би био жив и наследио земљу коју ти даје Господ Бог твој.“ 5. Мојсијева 16:18–20 (превод Даничић–Караџић).

Рана Црква

„Земаљска власт је, дакле, установљена од Бога на корист народа, а не од ђавола, који никада нимало не мирује, штавише, који не воли да види чак ни народе да живе мирно, тако да људи, под страхом од људске власти, не би једни друге прождирали као рибе, него да, установљењем закона, сузбијају преобиље безакоња међу народима.“ (преведено са енглеског, ANF 1) Иринеј Лионски, *Против јереси* 5.24.2, прев. Александер Робертс и Вилијам Рамбо, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885). „Јер храброст, која у рату чува отаџбину од варвара, или код куће брани слабе, или другове од разбојника, пуна је правде...“ (преведено са енглеског, NPNF2 10) Амвросије Милански, *О дужностима свештенослужитеља* 1.27.129, прев. Х. де Роместин, у: *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. серија, том 10, прир. Филип Шаф и Хенри Вејс (Њујорк: Christian Literature Publishing, 1896).

6

„Чувајте се од лажних пророка, који долазе к вама у оделу овчијем, а унутра су вуци грабљиви.“ Јеванђеље по Матеју 7:15 (превод Даничић–Караџић). „И изићи ће многи лажни пророци и преварiће многе.“ Јеванђеље по Матеју 24:11 (превод Даничић–Караџић). „Јер ће изићи лажни христоси и лажни пророци, и показаће знаке велике и чудеса да би преварили, ако буде могуће, и изабране.“ Јеванђеље по Матеју 24:24 (превод Даничић–Караџић). „Чудим се да се тако одмах одвраћате на друго јеванђеље од Оног који вас позва благодаћу Христовом, Које није друго, само што неки сметају вас, и хоће да изврну јеванђеље Христово. Али ако и ми, или анђео с неба јави вам јеванђеље другачије него што вам јависмо, проклет да буде!“ Посланица Галатима 1:6–8 (превод Даничић–Караџић). „Јер ако онај који долази другог Исуса проповеда кога ми не проповедасмо, или другог Духа примите кога не примисте, или друго јеванђеље које не примисте, добро бисте потрпели.“ 2. посланица Коринћанима 11:4 (превод Даничић–Караџић). „Јер такви лажни апостоли и преварљиви посленици претварају се у апостоле Христове. И није чудо, јер се сам сотона претвара у анђела светла. Није дакле ништа велико ако се и слуге његове претварају као слуге правде, којима ће свршетак бити по делима њиховим.“ 2. посланица Коринћанима 11:13–15 (превод Даничић–Караџић). „Јер ја ово знам да ће по одласку мом ући међу вас тешки вуци који неће штедети стада; И између вас самих постаће људи који ће говорити изврнуту науку да одвраћају ученике за собом.“ Дела апостолска 20:29–30 (превод Даничић–Караџић). „А беше и лажних пророка у народу, као што ће и међу вама бити лажних учитеља, који ће унети јереси погибли, и одрицаће се Господара који их искупи и доводиће себи наглу погибао.“ 2. посланица Петрова 2:1 (превод Даничић–Караџић). „Љубазни! Не верујте сваком духу, него кушајте духове јесу ли од Бога; јер многи лажни пророци изиђоше на свет.“ 1. посланица Јованова 4:1 (превод Даничић–Караџић). „Јер ће доћи време кад здраве науке неће слушати, него ће по својим жељама накупити себи учитеље, као што их уши сврбе, И одвратиће уши од истине, и окренуће се ка гаталицама.“ 2. посланица Тимотеју 4:3–4 (превод Даничић–Караџић). „Знам твоја дела, и труд твој, и трпљење твоје, и да не можеш сносити зле, и искушао си оне који говоре да су апостоли, а нису и нашао си их лажне...“ Откривење 2:2 (превод Даничић–Караџић).

Рана Црква

„Али није пророк свако ко говори у Духу, него само ако држи путеве Господње. Дакле, по њиховим путевима познаће се лажни пророк и пророк.“ (преведено са енглеског, ANF 7) *Дидахи*, гл. 11, у: *The Ante-*

Nicene Fathers, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 7 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1886).

7

„А Дух разговетно говори да ће у последња времена одступити неки од вере слушајући лажне духове и науке ђаволске, У лицемерју лажа, жигосаних на својој савести...“ 1. посланица Тимотеју 4:1–2 (превод Даничић–Караџић). „Човека јеретика по првом и другом саветовању клони се, Знајући да се такав изопачио, и греши, и сам је себе осудио.“ Посланица Титу 3:10–11 (превод Даничић–Караџић). „Молим вас, пак, браћо, чувајте се од оних који чине распре и раздоре на штету науке коју ви научисте, и уклоните се од њих; Јер такви не служе Господу нашем Исусу Христу него свом трбуху, и благим речима и благословима прелашћују срца безазлених.“ Посланица Римљанима 16:17–18 (превод Даничић–Караџић). „Љубазни! Старајући се једнако да вам пишем за опште ваше спасење, би ми потребно да вам пишем молећи да се борите за праведну веру, која је једанпут дана светима.“ Посланица Јудина 3 (превод Даничић–Караџић). „Зато вам кажем: сваки грех и хула опростиће се људима; а на Духа Светог хула неће се опростити људима.“ Јеванђеље по Матеју 12:31 (превод Даничић–Караџић). „И дана јој бише уста која говоре велике ствари и хуљења, и дана јој би област да чини четрдесет и два месеца. И отвори уста своја за хуљење на Бога, да хули на име Његово, и на кућу Његову, и на оне који живе на небу.“ Откривење 13:5–6 (превод Даничић–Караџић). „Ја вас, дакле, преклињем, не ја, него љубав Исуса Христа, да се храните само хришћанском храном и да се уздржавате од биља друге врсте; мислим на јерес. Јер они [који су јој предани] мешају Исуса Христа са својим сопственим отровом, говорећи ствари које нису достојне веровања, као они који дају смртоносни лек у слатком вину, који онај ко то не зна похлепно узима, са кобним задовољством које га води у сопствену смрт.“ (преведено са енглеског, ANF 1) Игњатије Антиохијски, *Посланица Тралијанцима*, гл. 6, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

Рана Црква

„Заблуда се, наиме, никада не излаже у својој голој ружноћи, да не би, тако разголићена, одмах била откривена.“ (преведено са енглеског, ANF 1) Иринеј Лионски, *Против јереси* 1, предговор, одељак 2, прев. Александер Робертс и Вилијам Рамбо, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

8

„Благо прогнанима правде ради, јер је њихово царство небеско. Благо вама ако вас узасрамоте и успрогоне и кажу на вас свакојаке рђаве речи лажући, мене ради. Радујте се и веселите се, јер је велика плата ваша на небесима, јер су тако прогонили пророке пре вас.“ Јеванђеље по Матеју 5:10–12 (превод Даничић–Караџић). „И сви ће мрзети на вас имена мог ради; али који претрпи до краја благо њему.“ Јеванђеље по Матеју 10:22 (превод Даничић–Караџић). „Опомињите се речи коју вам ја рекох: није слуга већи од господара свог. Ако мене изгнаше, и вас ће изгнати; ако моју реч одржаше, и вашу ће одржати.“ Јеванђеље по Јовану 15:20 (превод Даничић–Караџић). „Изгониће вас из зборница; а доћи ће време кад ће сваки који вас убије мислити да Богу службу чини.“ Јеванђеље по Јовану 16:2 (превод Даничић–Караџић). „И засипаху камењем Стефана, који се мољаше Богу и говораше: Господе Исусе! Прими дух мој. Онда клече на колена и повика гласно:

Господе! Не прими им ово за грех. И ово рекавши умре.“ Дела апостолска 7:59–60 (превод Даничић–Караџић). „У оно пак време подиже Ирод цар руке да мучи неке од цркве. И погуби Јакова брата Јовановог мачем.“ Дела апостолска 12:1–2 (превод Даничић–Караџић). „А други ругање и бој поднесоше, па још и окове и тамнице; Камењем побијени бише, претрвени бише, искушани бише, од мача помреше; идоше у кожусима и у козјим кожама, у сиротињи, у невољи, у срамоти...“ Посланица Јеврејима 11:36–37 (превод Даничић–Караџић). „А и сви који побожно хоће да живе у Христу Исусу, биће гоњени.“ 2. посланица Тимотеју 3:12 (превод Даничић–Караџић). „Не бој се ни ода шта што ћеш пострадати. Гле, ђаво ће неке од вас метати у тамницу, да се искушате, и имаћете невољу до десет дана. Буди веран до саме смрти, и даћу ти венац живота.“ Откривење 2:10 (превод Даничић–Караџић). „И кад отвори пети печат, видех под олтаром душе побијених за реч Божију и за сведочанство које имаху...“ Откривење 6:9 (превод Даничић–Караџић). „И они га победише крвљу Јагњетовом и речју сведочанства свог, и не марише за живот свој до саме смрти.“ Откривење 12:11 (превод Даничић–Караџић). „...Хришћане лаву!“ (преведено са енглеског, ANF 3) Тертулијан, *Апологија*, гл. 40, прев. С. Телвол, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 3 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885). „Што нас ви чешће косите, то нас бројем више бива; крв хришћана је семе.“ (преведено са енглеског, ANF 3) Тертулијан, *Апологија*, гл. 50, прев. С. Телвол, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 3 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

9

„Али змија беше лукава мимо све звери пољске, које створи Господ Бог; па рече жени: Је ли истина да је Бог казао да не једете са сваког дрвета у врту?“ 1. Мојсијева 3:1 (превод Даничић–Караџић). „Али се бојим да како као што змија Еву превари лукавством својим тако и разуми ваши да се не одврате од простоте која је у Христу.“ 2. посланица Коринћанима 11:3 (превод Даничић–Караџић). „И није чудо, јер се сам сотона претвара у анђела светла.“ 2. посланица Коринћанима 11:14 (превод Даничић–Караџић). „И сутрадан уставши рано принесоше жртве паљенице и жртве захвалне; и поседа народ, те једоше и пише, а после усташе да играју.“ 2. Мојсијева 32:6 (превод Даничић–Караџић). „Нити бивајте идолопоклоници, као неки од њих, као што стоји написано: Седоше људи да једу и да пију, и усташе да играју.“ 1. посланица Коринћанима 10:7 (превод Даничић–Караџић). „И живљаше Израиљ у Ситиму, и народ стаде чинити прељубу са кћерима моавским. Оне позиваху народ на жртве својих богова, и народ јеђаше, и клањаше се боговима њиховим.“ 4. Мојсијева 25:1–2 (превод Даничић–Караџић). „Но имам на тебе мало, што имаш ту који држе науку Валама, који учаше Валака да положи саблазан пред синовима Израиљевим, да једу жртве идолске, и да се курвају.“ Откривење 2:14 (превод Даничић–Караџић). „А кад беше дан рођења Иродовог, игра кћи Иродијадина пред њима и угоди Ироду. Зато и с клетвом обећа јој дати шта год заиште. А она научена од матере своје: Дај ми, рече, овде на кругу главу Јована крститеља. И забрину се цар; али клетве ради и оних који се гошћаху с њим, заповеди јој дати. И посла те посекоше Јована у тамници.“ Јеванђеље по Матеју 14:6–10 (превод Даничић–Караџић). „...установљене су потпуно ради ђавола...“ (преведено са енглеског, ANF 3) Тертулијан, *Приредбе, или De Spectaculis*, гл. 24, прев. С. Телвол, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 3 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885). „У почетку је позориште заправо било храм Венерин...“ „Ова два зла духа стоје у заклетом савезу један с другим, као покровитељи пијанства и похоте.“ (преведено са енглеског, ANF 3) Тертулијан, *De Spectaculis*, гл. 10, прев. С. Телвол, у: *The Ante-Nicene*

Fathers, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 3 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885). „...само пребивалиште бестидности...“ где „ништа није на гласу осим онога што је другде на злом гласу“. (преведено са енглеског, ANF 3) Тертулијан, *De Spectaculis*, гл. 17, прев. С. Телвол, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 3 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885). „Одвлачиле су ме и позоришне представе, пуне слика мојих беда и горива за моју ватру. Зашто човек воли да буде ожалошћен гледајући жалосне и трагичне призоре, које сам ипак никако не би хтео да трпи?“ (преведено са енглеског, NPNF1 1) Августин, *Исповести* 3.2.2, прев. Ц. Г. Пилкингтон, у: *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 1. серија, том 1, прир. Филип Шаф (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1886). „...неки људи су нас оставили и напустили нас ради спектакла коњских трка...“ „...као заробљеник ђавола, зар си био одвучен на тај спектакл?“ „...ђаво мучи ово стадо...“ (преведено са енглеског, Вермес) Јован Златоусти, *Против циркуса и позоришта* (*Contra ludos et theatra*), прев. Марк Вермес (2012), предато у јавно власништво, The Tertullian Project, tertullian.org. На сабору у Елвири „одлучено је да глумци могу бити крштени, али само под условом да напусте тај начин живота“, а на сабору у Арлу (314) „theatrici и agitatores (глумци и возачи кола на играма) проглашени су одлученима“. (преведено са енглеског, Терстон) Херберт Терстон, „Theatre“, у: *The Catholic Encyclopedia*, том 14 (Њујорк: Robert Appleton Company, 1912). „Моћ филма састоји се у томе што он говори помоћу живих и конкретних слика.“ „Они су прилике за грех; заводе младе људе на путеве зла величајући страсти.“ „...да филм више не буде школа покварености.“ (преведено са енглеског) Пије XI, *Vigilanti Cura*, енциклика о филму, 29. јуна 1936. (Ватикан: Libreria Editrice Vaticana), vatican.va.

10

Петрове очи на Христу, а затим на олуји

„А Петар одговарајући рече: Господе! Ако си Ти, реци ми да дођем к Теби по води. А Он рече: Ходи. И изишавши из лађе Петар иђаше по води да дође к Исусу. Но видећи ветар велики уплаши се, и почевши се топити, повика говорећи: Господе, помагај! И одмах Исус пруживши руку ухвати Петра, и рече му: Маловерни! Зашто се посумња?“ Јеванђеље по Матеју 14:28–31 (превод Даничић–Караџић). „Зато, дакле, и ми имајући око себе толику гомилу сведока, да одбацимо свако бреме и грех који је за нас прионуо, и с трпљењем да трчимо у битку која нам је одређена, Гледајући на Начелника вере и Свршитеља Исуса, који место одређене себи радости претрпе крст, не марећи за срамоту, и седе с десне стране престола Божијег.“ Посланица Јеврејима 12:1–2 (превод Даничић–Караџић).

Павле о световности и крсту

„Јер многи ходе, за које вам много пута говорих, а сад и плачући говорим, непријатељи крста Христовог; Којима је свршетак погибао, којима је Бог трбух, и слава у сраму њиховом, који земаљски мисле.“ Посланица Филипљанима 3:18–19 (превод Даничић–Караџић). „Браћо! Ја још не мислим да сам достигао; једно пак велим: Шта је остраг заборављам, а за оним што је напред сежем се, И трчим к белези, к дару горњег звања Божијег у Христу Исусу.“ Посланица Филипљанима 3:13–14 (превод Даничић–Караџић). „А ја Боже сачувај да се чим другим хвалим осим крстом Господа нашег Исуса Христа, кога ради разапе се мени

свет, и ја свету.“ Посланица Галатима 6:14 (превод Даничић–Караџић). „Јер нисам мислио да знам шта међу вама осим Исуса Христа, и то распетог.“ 1. посланица Коринћанима 2:2 (превод Даничић–Караџић). „Ако дакле васкрснусте с Христом, тражите оно што је горе где Христос седи с десне стране Бога. Мислите о ономе што је горе а не што је на земљи.“ Посланица Колошанима 3:1–2 (превод Даничић–Караџић). „И не владајте се према овоме веку, него се промените обновљењем ума свог, да бисте могли кушати које је добра и угодна и савршена воља Божија.“ Посланица Римљанима 12:2 (превод Даничић–Караџић). „Нама који не гледамо на ово што се види, него на оно што се не види; јер је ово што се види, за време, а оно што се не види, вечно.“ 2. посланица Коринћанима 4:18 (превод Даничић–Караџић). „Јер ме Димас остави, омилевши му садашњи свет...“ 2. посланица Тимотеју 4:10 (превод Даничић–Караџић). „Јер се никакав војник не заплеће у трговине овог света да угоди војводи.“ 2. посланица Тимотеју 2:4 (превод Даничић–Караџић). „Да нас не превари сотона; јер знамо шта он мисли.“ 2. посланица Коринћанима 2:11 (превод Даничић–Караџић).

Јован и Јаков о љубави према свету

„Не љубите свет ни што је на свету. Ако ко љуби свет, нема љубави Очеве у њему. Јер све што је на свету, телесна жеља, и жеља очију, и понос живота, није од Оца, него је од овог света. И свет пролази и жеља његова; а који твори вољу Божију остаје довека.“ 1. посланица Јованова 2:15–17 (превод Даничић–Караџић). „Прељубочинци и прељубочинице! Не знате ли да је пријатељство овог света непријатељство Богу? Јер који хоће свету пријатељ да буде, непријатељ Божји постаје.“ Посланица Јаковљева 4:4 (превод Даничић–Караџић).

Христова упозорења

„...Иди од мене сотоно; ти си ми саблазан; јер не мислиш шта је Божје него људско.“ Јеванђеље по Матеју 16:23 (превод Даничић–Караџић). „Не сабирајте себи благо на земљи, где мољац и рђа квари, и где лупежи поткопавају и краду; Него сабирајте себи благо на небу, где ни мољац ни рђа не квари, и где лупежи не поткопавају и не краду. Јер где је ваше благо, онде ће бити и срце ваше.“ Јеванђеље по Матеју 6:19–21 (превод Даничић–Караџић). „Нико не може два господара служити: јер или ће на једног мрзети, а другог љубити; или једном волети, а за другог не марити. Не можете Богу служити и мамони.“ Јеванђеље по Матеју 6:24 (превод Даничић–Караџић). „Него иштите најпре царство Божје, и правду Његову, и ово ће вам се све додати.“ Јеванђеље по Матеју 6:33 (превод Даничић–Караџић). „А посејано у трњу то је који слуша реч, но брига овог света и превара богатства загуше реч, и без рода остане.“ Јеванђеље по Матеју 13:22 (превод Даничић–Караџић). „А које у трње паде, то су они који слушају, и отишавши, од бриге и богатства и сласти овог живота загуше се, и род не сазри.“ Јеванђеље по Луки 8:14 (превод Даничић–Караџић). „Али се чувајте да како ваша срца не отежају ждерањем и пијанством и бригама овог света, и да вам овај дан не дође изненада.“ Јеванђеље по Луки 21:34 (превод Даничић–Караџић). „...Марта! Марта! Бринеш се и трудиш за много, А само је једно потребно. Али је Марија добри део изабрала, који се неће узети од ње.“ Јеванђеље по Луки 10:41–42 (превод Даничић–Караџић). „Јер као што пред потопом јеђаху и пијаху, жењаху се и удаваху до оног дана кад Ноје уђе у ковчег, И не осетише док не дође потоп и однесе све; тако ће бити и долазак Сина човечијег.“ Јеванђеље по Матеју 24:38–39 (превод Даничић–Караџић). „...Ниједан није приправан за царство Божије који метне руку своју на плуг па се обзире натраг.“ Јеванђеље по Луки 9:62 (превод Даничић–

Караџић). „И почеше се изговарати сви редом; први му рече: Купих њиву, и ваља ми ићи да је видим; молим те изговори ме. И други рече: Купих пет јармова волова, и идем да их огледам; молим те, изговори ме. И трећи рече: Ожених се, и зато не могу доћи.“ Јеванђеље по Луки 14:18–20 (превод Даничић–Караџић). „Опомињите се жене Лотове.“ Јеванђеље по Луки 17:32 (превод Даничић–Караџић). „Али жена Лотова беше се обазрела идући за њим, и поста слан камен.“ 1. Мојсијева 19:26 (превод Даничић–Караџић). „...Зар не могосте један час постражити са мном? Стражите и молите се Богу да не паднете у напаст; јер је дух срчан, али је тело слабо.“ Јеванђеље по Матеју 26:40–41 (превод Даничић–Караџић). „Тако дакле да не спавамо као и остали, него да пазимо и да будемо трезни.“ 1. посланица Солуњанима 5:6 (превод Даничић–Караџић).

Расејани док је непријатељ ударао

„А кад људи поспаше, дође његов непријатељ и посеја кукољ по пшеници, па отиде.“ Јеванђеље по Матеју 13:25 (превод Даничић–Караџић). „А кад прође година, у време кад цареви иду на војску, посла Давид Јоава и слуге своје с њим, и свега Израиља, те потираху синове Амонове, и опколише Раву; а Давид оста у Јерусалиму. И пред вече уста Давид с постеље своје, и ходајући по крову царског двора угледа с крова жену где се мије, а жена беше врло лепа на очи.“ 2. Самуилова 11:1–2 (превод Даничић–Караџић). „А она га успава на крилу свом, и дозва човека те му обрија седам прамена косе с главе, и она га прва свлада кад га остави снага његова.“ Судије 16:19 (превод Даничић–Караџић). „Цар Валтасар учини велику гозбу хиљади кнезова својих, и пијаше вино пред хиљадом њих. Напив се вина Валтасар заповеди да се донесу судови златни и сребрни, које беше однео Навуходоносор отац му из цркве јерусалимске, да из њих пију цар и кнезови му и жене његове и иноче његове. И донесоше златне судове које беху однели из цркве дома Господњег у Јерусалиму, и пијаху из њих цар и кнезови његови, жене његове и иноче његове. Пијаху вино, и хваљаху богове златне и сребрне и бронзане и дрвене и камене. У тај час изиђоше прсти руке човечије и писаху према свећњаку по окреченом зиду од царског двора, и цар виде руку која писаше.“ Данило 5:1–5 (превод Даничић–Караџић). „Исту ноћ би убијен Валтасар, цар халдејски.“ Данило 5:30 (превод Даничић–Караџић). „Је ли вама време да седите у кућама својим обложеним даскама, а овај је дом пуст? Зато сада овако вели Господ над војскама: Узмите на ум путеве своје. Сејете много, а увозите мало; једете, а не бивате сити; пијете, а не напијате се; одевате се а ни један не може да се згреје; и који заслужује новце, меће их у продрт тоболац.“ Агеј 1:4–6 (превод Даничић–Караџић). „А светина што беше међу њима, беше врло лакома, те и синови Израиљеви стадоше плакати говорећи: Ко ће нас нахранити меса? Опоменусмо се риба што јећасмо у Мисиру забадава, и краставаца и диња и лука црног и белог. А сада посахну душа наша, нема ништа осим мане пред очима нашим.“ 4. Мојсијева 11:4–6 (превод Даничић–Караџић). „И за лажну браћу која дођоше и привукоше се да уходе слободу нашу коју имамо у Христу Исусу, да нас заробе...“ Посланица Галатима 2:4 (превод Даничић–Караџић). „Јер се увукоше неки безбожни људи, који су давно одређени на ово суђење, и Бога нашег благодат претварају у нечистоту, и јединог Господара Бога и Господа нашег Исуса Христа одричу се.“ Посланица Јудина 4 (превод Даничић–Караџић).

Поглед упрт и непоколебљив

„Одврати очи моје да не гледају ништавила, путем својим оживи ме.“ Псалам 119:37 (превод Даничић–Караџић). „Очи твоје нека гледају управо и веђе твоје нека се управљају право пред тобом.“ Приче

Соломонове 4:25 (превод Даничић–Караџић).

Рана Црква

„Ја данас више не идем у циркус да гледам пса како гони зеца; али ако случајно у пољу наиђем на такав лов, он ме можда одвуче чак и од неке озбиљне мисли... Како то да ме, док седим код куће, гуштер који хвата муве, или паук који их заплиће док оне срљају у његову мрежу, често заустави?... тада су наше молитве често тиме прекидане и узнемиравање...“ (преведено са енглеског, NPNF1 1) Августин, *Исповести* 10.35.57, прев. Ц. Г. Пилкингтон, у: *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 1. серија, том 1, прир. Филип Шаф (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1886).

11

„Немој имати других богова уза ме. Не гради себи лик резани нити какву слику од оног што је горе на небу, или доле на земљи, или у води, испод земље. Немој им се клањати нити им служити, јер сам ја Господ Бог твој, Бог ревнитељ, који походим грехе отачке на синовима до трећег и до четвртог кољена, оних који мрзе на мене...“ 2. Мојсијева 20:3–5 (превод Даничић–Караџић). „Одговорише Седрах, Мисах и Авденаго, и рекоше цару Навуходоносору: Није нам потребно да ти одговоримо на то. Ево, Бог наш, коме ми служимо, може нас избавити из пећи огњене ужарене; и избавиће нас из твојих руку царе. А и да не би, знај, царе, да боговима твојим нећемо служити нити ћемо се поклонити златном лику, који си поставио.“ Данило 3:16–18 (превод Даничић–Караџић). „А у одређени дан обуче се Ирод у царску хаљину, и седавши на престо говораше им; А народ викаше: Ово је глас Божји, а не човечији. Али уједанпут удари га анђео Господњи: јер не даде славе Богу; и будући изједен од црви издахну.“ Дела апостолска 12:21–23 (превод Даничић–Караџић). „И поклонише се звери говорећи: Ко је као звер? И ко може ратовати с њом?“ Откривење 13:4 (превод Даничић–Караџић). „И би јој дано да даде дух икони звериној, да проговори икона зверина, и да учини да се побију који се год не поклоне икони звериној.“ Откривење 13:15 (превод Даничић–Караџић). „Зато, љубазна браћо моја, бежите од идолопоклонства.“ 1. посланица Коринћанима 10:14 (превод Даничић–Караџић). „Дечице! Чувајте се од незнаботства. Амин.“ 1. посланица Јованова 5:21 (превод Даничић–Караџић). „И рекоше Му: Ћесарев. Тада рече им: Подајте дакле ћесарево ћесару, и Божје Богу.“ Јеванђеље по Матеју 22:21 (превод Даничић–Караџић). „Какво је зло рећи: Господар Цезар, и принети жртву...“ (преведено са енглеског, ANF 1) *Мученишшво Поликарпово*, гл. 8, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885). „Закуни се срећом Цезаровом; покај се и реци: Доле безбожници.“ ... „Осамдесет и шест година служим Му, и Он ми никада није учинио никакву неправду...“ (преведено са енглеског, ANF 1) *Мученишшво Поликарпово*, гл. 9, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

Запис једног римског намесника (древни нехришћански извор)

„Они који су порицали да јесу или да су били хришћани, када су призивали богове речима које сам им ја казивао, приносили молитву с тамјаном и вином твојој слици, коју сам у ту сврху наредио да се донесе заједно са статуама богова, и уз то проклињали Христа – а ништа од тога, како се каже, не могу бити

приморани да учине они који су заиста хришћани...“ (преведено са енглеског, О’Донел) Плиније Млађи, *Писма* 10.96, цару Трајану (око 112. године н. е.), енглески превод како га је објавио Џејмс Џ. О’Донел, Универзитет Џорџтаун, faculty.georgetown.edu/jod/texts/pliny.html (преводилац није наведен на страници).

12

„Ко пролије крв човечију, његову ће крв пролити човек; јер је Бог по свом обличју створио човека.“ 1. Мојсијева 9:6 (превод Даничић–Караџић). „Не убиј.“ 2. Мојсијева 20:13 (превод Даничић–Караџић). „На ово шесторо мрзи Господ, и седмо је гад души његовој: Очи поносите, језик лажљив и руке које проливају крв праву...“ Приче Соломонове 6:16–17 (превод Даничић–Караџић). „Синове своје и кћери своје приносише на жртву ђаволима. Проливаше крв праву; крв синова својих и кћери својих, које приношаху на жртву идолима хананским, и оскврни се земља крвним делима.“ Псалам 106:37–38 (превод Даничић–Караџић). „Јер ме оставише и оскврнише ово место кадећи на њему другим боговима, којих не знаше ни они ни оци њихови, ни цареви Јудини, и напунише то место крви праве. И погрдише висине Валу да сажижу синове своје огњем на жртве паљенице Валу, чега не заповедих нити о том говорих, нити ми на ум дође...“ Јеремија 19:4–5 (превод Даничић–Караџић). „Јер си Ти створио шта је у мени, саставио си ме у утроби матере моје. Хвалим Те, што сам дивно саздан. Дивна су дела Твоја, и душа моја то зна добро. Ниједна се кост моја није сакрила од Тебе, ако и јесам саздан тајно, откан у дубини земаљској. Заметак мој видеше очи Твоје, у књизи је Твојој све то записано, и дани забележени, кад их још није било ниједног.“ Псалам 139:13–16 (превод Даничић–Караџић). „Пре него те саздах у утроби, знах те; и пре него изиђе из утробе, посветих те; за пророка народима поставих те.“ Јеремија 1:5 (превод Даничић–Караџић). „...не убијај дете побачајем, нити убијај оно што је рођено...“ (преведено са енглеског, ANF 7) *Дидахи*, гл. 2, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 7 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1886). „Жене се и удају, као и сви [остали]; рађају децу; али не уништавају своје потомство.“ (преведено са енглеског, ANF 1) *Посланица Диогнету*, гл. 5, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885). „И када кажемо да жене које узимају средства да изазову побачај чине убиство и да ће морати да дају Богу рачун за побачај, на основу ког начела бисмо ми чинили убиство?“ (преведено са енглеског, ANF 2) Атинагора Атински, *Молба за хришћане*, гл. 35, прев. Б. П. Пратен, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 2 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

13

„И кад се развесели срце њихово рекоше: Зовите Самсона да нам игра. И дозваше Самсона из тамнице да им игра, и наместише га међу два стуба.“ Судије 16:25 (превод Даничић–Караџић). „Јер мислим да Бог нас апостоле најстражње постави, као оне који су на смрт осуђени; јер бисмо гледање и свету и анђелима и људима.“ 1. посланица Коринћанима 4:9 (превод Даничић–Караџић). „Опомињите се, пак, првих дана својих, у које се просветлисте и многу борбу страдања поднесосте, Које поставши гледање са срамота и невоља, а које поставши другови онима који живе тако.“ Посланица Јеврејима 10:32–33 (превод Даничић–Караџић). „Хонорије, који је наследио царство Европе, обуставио је гладијаторске борбе које су се дуго одржавале у Риму. Повод за то проистекао је из следеће околности. Неки човек по имену Телемах прихватио је подвижнички живот. Кренуо је са Истока и из тог разлога дошао у Рим. Тамо, када се

приказивао тај гнусни спектакл, он је сам ушао на стадион и, сишавши у арену, покушао да заустави људе који су једни на друге подизали оружје. Гледаоци покоља су се огорчили и, надахнути бесомучним гневом демона који ужива у тим крвавим делима, каменовали су миротворца до смрти. Када је дивни цар био обавештен о томе, убројао је Телемаха у ред победоносних мученика и учинио крај том безбожном спектаклу." (преведено са енглеског, NPNF2 3) Теодорит, *Црквена историја* 5.26, у: *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. серија, том 3, прир. Филип Шаф и Хенри Вејс (Њујорк: Christian Literature Publishing, 1892). „Јер чим је видео ту крв, упио је с њом некакву свирепост; нити се окренуо, него је упро поглед, несвесно испијајући лудило, и уживао у злочиначкој борби, и опио се крвавом забавом." (преведено са енглеског, NPNF1 1) Августин, *Исповести* 6.8.13, прев. Ц. Г. Пилкингтон, у: *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 1. серија, том 1, прир. Филип Шаф (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1886). „Али ми, сматрајући да је гледати човека како бива погубљен готово исто што и убити га, одрекли смо се таквих спектакала." (преведено са енглеског, ANF 2) Атинагора Атински, *Молба за хришћане*, гл. 35, прев. Б. П. Пратен, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 2 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

14

„Овако вели Господ: За три зла и за четири што учини Израиљ, нећу му опростити, јер продаваше праведника за новце и убогог за једне опанке. Чезну за прахом земаљским на глави сиромасима, и преврћају пут смернима; и син и отац одлазе к једној девојци да скврне свето име моје..." Амос 2:6–7 (превод Даничић–Караџић). „Зато што газите сиромаха и узимате од њега жито у данак, саградисте куће од тесаног камена, али нећете седети у њима; насадисте лепе винограде, али нећете пити вино из њих. Јер знам безакоња ваша, којих је много, и грехе ваше, који су велики, који мучите праведника, примате поклоне и изврћете правду убогима на вратима." Амос 5:11–12 (превод Даничић–Караџић). „Ко чини криво убогоме, срамоти Створитеља његовог; а поштује Га ко је милостив сиромаху." Приче Соломонове 14:31 (превод Даничић–Караџић). „Не отимај сиромаху зато што је сиромах, и не затири невољнога на вратима. Јер ће Господ бранити њихову ствар, и отеће душу онима који њима отимају." Приче Соломонове 22:22–23 (превод Даничић–Караџић). „Господ ће доћи на суд са старешинама народа свог и с кнезовима његовим, јер ви потрсте виноград, грабеж од сиромаха у вашим је кућама. Зашто газите народ мој и лице сиромасима сатирете? Говори Господ, Господ над војскама." Исаија 3:14–15 (превод Даничић–Караџић). „Ходите ви сад, богати, плачите и ридајте за своје љуте невоље које иду на вас. Богатство ваше иструхну, и хаљине ваше поједе мољци; Злато ваше и сребро зарђа, и рђа њихова биће сведочанство на вас: изјешће тело ваше као огањ. Стекосте богатство у последње дане. Гле, виче плата ваших посленика који су радили њиве ваше и ви сте им откинули; и вика жетелаца дође до ушију Господа Саваота." Посланица Јаковљева 5:1–4 (превод Даничић–Караџић). „А који хоће да се обогате они упадају у напасти и замке, и у многе луде шкодљиве жеље, које потапају човека у пропаст и погибао. Јер је корен свих зала сребролубље коме неки предавши се зађоше од вере и на себе навукоше муке велике." 1. посланица Тимотеју 6:9–10 (превод Даничић–Караџић).

Рана Црква

„Нећеш се одвратити од онога који је у оскудици, него ћеш све делити са својим братом..." (преведено са енглеског, ANF 7) *Дидахи*, гл. 4, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон,

том 7 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1886). „Уместо њива, дакле, купујте напаћене душе, колико ко може, и походите удовице и сирочад, и не занемарујте их; и трошите своје богатство и све своје поседе, које сте примили од Господа, на такве њиве и куће. Јер вас је Господар зато обогатио, да бисте Му чинили ове службе...“ (преведено са енглеског, ANF 2) *Пастир Хермин*, Прилика 1, прев. Ф. Кромби, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 2 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

Папски документи

„Ускратити некоме плату која му припада велики је злочин који вапи осветничком гневу Неба.“ (преведено са енглеског) Лав XIII, *Rerum Novarum*, енциклика о капиталу и раду, 15. маја 1891, одељак 20 (Ватикан: Libreria Editrice Vaticana), vatican.va. У истом одељку енциклика осуђује сваки покушај „да се врши притисак на убоге и сиромашне ради добити“ и наводи да је „извлачити своју добит из туђе невоље“ „осуђено свим законима, људским и божанским“ (преведено са енглеског). Исто.

15

„Ко украде човека и прода или се нађе у његовим рукама, да се погуби.“ 2. Мојсијева 21:16 (превод Даничић–Караџић). „Ко се нађе да је украо човека између браће своје, синова Израиљевих, и трговао с њим и продао га, нека погине онај крадљивац; и тако извади зло из себе.“ 5. Мојсијева 24:7 (превод Даничић–Караџић). „Знајући ово да праведнику закон није постављен, него безаконицима и непокорнима и безбожницима и грешницима, неправеднима и поганима, крвницима оца и матере, крвницима људским, Курварима, мужеложницима, људокрадицама, лажљивцима, клетвопреступницима, и ако шта има противно здравој науци...“ 1. посланица Тимотеју 1:9–10 (превод Даничић–Караџић). „И трговци земаљски заплакаће и зајаукати за њом, што њихове товаре нико више не купује; Товара злата и сребра и камења драгог и бисера и узвода и порфире и свиле и скерлета, и сваког мирисног дрвета, и свакојаких судова од филдиша, и свакојаких судова од најскупљег дрвета, бронзе и гвожђа и мермера, И цимета и тамјана и мира и ливана, и вина и уља, и нишестета и пшенице, и говеда и оваца, и коња и кола, и телеса и душа човечијих.“ Откривење 18:11–13 (превод Даничић–Караџић). „Нема ту Јеврејина ни Грка, нема роба ни господара, нема мушког рода ни женског; јер сте ви сви једно у Христу Исусу.“ Посланица Галатима 3:28 (превод Даничић–Караџић). „Не више као роба, него више од роба, брата љубазног, а особито мени, а камоли теби, и по телу и у Господу“ Посланица Филимону 1:16 (превод Даничић–Караџић). „»Стекох себи слуге и слушкиње.« Ти осуђујеш на ропство људска бића чија је природа слободна и која се одликују слободном вољом. ... За колико си обола проценио образ Божји?“ (преведено са енглеског, Магвајер) Григорије Ниски, *Беседе на Књигу проповедникову* 4, прев. Ендру Магвајер, Early Church Texts (earlychurchtexts.com).

16

„Нека се не нађе у тебе који би водио сина свог или кћер своју кроз огањ, ни врачар, ни који гата по звездама, ни који гата по птицама, ни урочник, Ни бајач, ни који се договара са злим духовима, ни опсенар ни који пита мртве. Јер је гад пред Господом ко год тако чини, и за такве гадове тера те народе Господ Бог твој испред тебе.“ 5. Мојсијева 18:10–12 (превод Даничић–Караџић). „Не обраћајте се к врачарима и гатарима, нити их питајте, да се не скврните о њих. Ја сам Господ Бог ваш.“ 3. Мојсијева 19:31 (превод Даничић–Караџић). „И

ако вам кажу: Питајте враче и гатаре, који шапћу и мрмљају, реците: Не треба ли народ да пита Бога свог? Или ће питати мртве место живих?“ Исаија 8:19 (превод Даничић–Караџић). „Јер је непослушност као грех од чарања, и непокорност као сујеверство и идолопоклонство. Одбацио си реч Господњу, зато је и Он тебе одбацио да не будеш више цар.“ 1. Самуилова 15:23 (превод Даничић–Караџић). „А многи од оних који чараху, сабравши књиге своје спаљиваху их пред свима; и прорачунаше и нађоше да су вределе педесет хиљада гроша.“ Дела апостолска 19:19 (превод Даничић–Караџић). „А позната су дела телесна, која су прељубочинство, курварство, нечистота, бесрамност, Идолопоклонство, чарања, непријатељства, свађе, пакости, срдње, пркоси, распре, саблазни, јереси, Зависти, убиства, пијанства, ждерања, и остала оваква за која вам напред казујем као што и казах напред, да они који тако чине неће наследити царство Божије.“ Посланица Галатима 5:19–21 (превод Даничић–Караџић). „А страшљивима и неверним и поганима и крвницима, и курварима, и врачарима, и идолопоклоницима, и свима лажама, њима је део у језеру што гори огњем и сумпором; које је смрт друга.“ Откривење 21:8 (превод Даничић–Караџић). „Чедо моје, не буди гатар по знамењима, јер то води у идолопоклонство; ни бајач, ни звездочатац...“ (преведено са енглеског, ANF 7) *Дидахи*, гл. 3, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 7 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1886). „Они који припадају свештенству или клиру нека не буду мађионичари, бајачи, математичари или астролози; нити нека праве такозване амајлије, које су окови за њихове сопствене душе. А оне који их носе, заповедамо да се избаце из Цркве.“ (преведено са енглеског, NPNF2 14) Лаодикијски сабор, 36. канон, прев. Хенри Р. Персивал, у: *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. серија, том 14, прир. Филип Шаф и Хенри Вејс (Њујорк: Christian Literature Publishing, 1900).

Катихизис

„Све облике гатања треба одбацити: прибегавање сотони или демонима, призивање мртвих или друге праксе за које се погрешно претпоставља да »откривају« будућност. Гледање хороскопа, астрологија, гледање у длан, тумачење знамења и коцки, појаве видовитости и прибегавање медијумима – све то скрива жељу за влашћу над временом, историјом и, на крају крајева, над другим људским бићима, као и жељу да се умилостиве скривене силе. Све то противречи части, поштовању и страху пуном љубави који дугујемо једино Богу.“ (преведено са енглеског) *Катихизис Католичке цркве*, 2. изд. (Ватикан: Libreria Editrice Vaticana, 1997), пар. 2116.

17

„Али дође реч Господња к Илији Тесвићанину говорећи: Устани, изиђи на сусрет Ахаву, цару Израиљевом, који седи у Самарији; ено га у винограду Навутејевом, куда је отишао да га узме. И реци му и кажи: Овако вели Господ: Ниси ли убио и ниси ли присвојио? Па му кажи и реци: Овако вели Господ: Како пси лизаше крв Навутејеву, тако ће лизати пси и твоју крв.“ 1. о царевима 21:17–19 (превод Даничић–Караџић). „Кнезови су њени усред ње као вуци, који грабе плен, проливајући крв, губећи душе срамотног добитка ради.“ Језекиљ 22:27 (превод Даничић–Караџић). „Зато рекох: Чујте, поглавице Јаковљеве и кнезови дома Израиљевог, не треба ли вам знати шта је право? Који мрзите на добро, а љубите зло, садирете кожу с њих и месо с кости њихових; И једете месо народа мог и садирете кожу с њих и кости им пребијате, и сасецате као у лонац и као месо у котао.“ Михеј 3:1–3 (превод Даничић–Караџић). „Устају цареви земаљски, и кнезови се скупљају на Господа и на помазаника Његовог. "Раскинимо свезе њихове и збацимо са себе јарам њихов."

Онај, што живи на небесима, смеје се, Господ им се подсмева.“ Псалам 2:2–4 (превод Даничић–Караџић). „Када се, дакле, уклони правда, шта су царства него велика разбојништва?“ (преведено са енглеског, NPNF1 2) Августин, *О држави Божјој* 4.4, прев. Маркус Додс, у: *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 1. серија, том 2, прир. Филип Шаф (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1887). „Не усуђујем се да принесем жртву ако намераваш да присуствујеш.“ (преведено са енглеског, NPNF2 10) Амвросије Милански, Посланица 51.13, цару Теодосију, прев. Х. де Роместин, у: *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. серија, том 10, прир. Филип Шаф и Хенри Вејс (Њујорк: Christian Literature Publishing, 1896).

18

„А кад виде Симон да се даје Дух Свети кад апостоли метну руке, донесе им новце Говорећи: Дајте и мени ову власт да кад метнем руке на кога прими Духа Светог. А Петар му рече: Новци твоји с тобом да буду у погибао, што си помислио да се дар Божји може добити за новце. Нема теби дела ни исета у овој речи; јер срце твоје није право пред Богом.“ Дела апостолска 8:18–21 (превод Даничић–Караџић). „Сине човечји, пророкуј против пастира Израиљевих, пророкуј и реци тим пастирима: Овако вели Господ Господ: Тешко пастирима Израиљевим који пасу сами себе! Не треба ли стадо да пасу пастири? Претилину једете и вуном се одевате, кољете товно, стада не пасете. Слабих не крепите, и болесне не лечите, рањене не завијате, одагнане не доводите натраг, изгубљене не тражите, него силом и жестином господарите над њима.“ Језекиљ 34:2–4 (превод Даничић–Караџић). „Поглавари његови суде по миту, и свештеници његови уче за плату, и пророци његови гатају за новце, а на Господа се ослањају говорећи: Није ли Господ усред нас? Неће доћи зло на нас.“ Михеј 3:11 (превод Даничић–Караџић). „Пасите стадо Божије, које вам је предато, и надгледајте га, не силом, него драговољно, и по Богу, нити за неправедне добитке, него из доброг срца; Нити као да владате народом; него бивајте угледи стаду;“ 1. посланица Петрова 5:2–3 (превод Даничић–Караџић). „Јер владика треба да је без мане, као Божји пристав; не који себи угађа, не гневљив, не пијаница, не бојац, не лаком на погани добитак...“ Посланица Титу 1:7 (превод Даничић–Караџић). „И уђе Исус у цркву Божју, и изгна све који продаваху и куповаху по цркви, и испремета трпезе оних што мењаху новце, и клупе оних што продаваху голубове. И рече им: У Писму стоји: Дом мој дом молитве нека се зове; а ви начинисте од њега пећину хајдучку.“ Јеванђеље по Матеју 21:12–13 (превод Даничић–Караџић). „Пошто су многи уписани у клир, следећи похлепу и жудњу за добитком, заборавили божанско Писмо, које каже: »Новаца свога не даје на камату«, и позајмљујући новац траже стоти део своте [као месечну камату], свети и велики Сабор сматра праведним да, ако се после ове одлуке нађе неко ко узима камату, било да то чини тајном погодбом или другачије, као што је тражење целе своте и још половине, или служећи се било којим другим лукавством ради прљаве добити, буде свргнут из клира и његово име избрисано са списка.“ (преведено са енглеског, NPNF2 14) Први никејски сабор (325), 17. канон, прев. Хенри Р. Персивал, у: *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. серија, том 14, прир. Филип Шаф и Хенри Вејс (Њујорк: Christian Literature Publishing, 1900). „Ако неки епископ изврши рукоположење за новац и стави на продају благодат која се не може продати, и рукоположи за новац епископа, хорепископа, презвитера или ђакона или неког другог од оних који се убрајају у клир; или постави за новац управитеља, правног заступника или чувара, или било ког другог црквеног службеника ради личне прљаве добити, [нека] онај ко је ово покушао и буде осуђен изгуби свој лични чин...“ (преведено са енглеског, Танер) Халкидонски сабор (451), 2. канон, у: *Decrees of the Ecumenical Councils*, прир. Норман П. Танер, том 1 (Лондон: Sheed & Ward; Вашингтон: Georgetown University Press,

1990), како је пренето на papalencyclicals.net. (Текст на мрежи гласи „led him“; исправљено у угластим заградама.)

19

„Молим вас пак, браћо, именом Господа нашег Исуса Христа да сви једно говорите, и да не буду међу вама распре, него да будете утврђени у једном разуму и у једној мисли.“ 1. посланица Коринћанима 1:10 (превод Даничић–Караџић). „Не молим се, пак, само за њих, него и за оне који ме узверују њихове речи ради; Да сви једно буду, као Ти, Оче, што си у мени и ја у Теби; да и они у нама једно буду, да и свет верује да си ме Ти послао.“ Јеванђеље по Јовану 17:20–21 (превод Даничић–Караџић). „Старајући се држати јединство Духа у свези мира; Једно тело, један дух, као што сте и позвани у једној нади звања свог. Један Господ, једна вера, једно крштење, Један Бог и Отац свих, који је над свима, и кроза све, и у свима нама.“ Посланица Ефесцима 4:3–6 (превод Даничић–Караџић). „Јер сте још телесни. Јер где су међу вама зависти и свађе и неслоге, нисте ли телесни, и не живите ли по човеку?“ 1. посланица Коринћанима 3:3 (превод Даничић–Караџић). „Зашто су међу вама свађе, и немири, и поделе, и расколи, и ратови? ... Зашто делимо и раздиремо удове Христове, и подижемо свађу против сопственог тела, и дошли смо до такве висине лудила да заборављамо да смо »удови један другоме«?“ (преведено са енглеског, ANF 1) Климент Римски, *Прва посланица Коринћанима*, гл. 46, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885). „Не може више имати Бога за Оца онај ко нема Цркву за мајку.“ (преведено са енглеског, ANF 5) Кипријан Картагински, *О јединству Цркве*, одељак 6, прев. Ернест Волис, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 5 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1886). „...хаљина Господа Исуса Христа нипошто није подељена ни исечена, него се прима као цела одећа и поседује као неоштећена и нераздељена риза од оних који бацају коцку за Христову хаљину...“ (преведено са енглеског, ANF 5) Кипријан Картагински, *О јединству Цркве*, одељак 7, прев. Ернест Волис, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 5 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1886).

20

„А који год призна мене пред људима, признаћу и ја њега пред Оцем својим који је на небесима. А ко се одрекне мене пред људима, одрећи ћу се и ја њега пред Оцем својим који је на небесима.“ Јеванђеље по Матеју 10:32–33 (превод Даничић–Караџић). „Тада ће вас предати на муке, и побиће вас, и сви ће народи омрзнути на вас имена мог ради. И тада ће се многи саблазнити, и друг друга издаће, и омрзнуће друг на друга.“ Јеванђеље по Матеју 24:9–10 (превод Даничић–Караџић). „А Петар рече: Човече! Не знам шта говориш. И одмах док он још говораше запева петао. И обазревши се Господ погледа на Петра, и Петар се опомену речи Господње како му рече: Пре него петао запева одрећи ћеш ме се трипут. И изишавши напоље плака горко.“ Јеванђеље по Луки 22:60–62 (превод Даничић–Караџић). „А праведник живеће од вере; ако ли одступи неће бити по вољи моје душе. А ми, браћо, нисмо од оних који одступају на погибао, него од оних који верују да спасу душе.“ Посланица Јеврејима 10:38–39 (превод Даничић–Караџић). „Знам дела твоја, и где живиш, где је престо сотонин; и држиш име моје, и ниси се одрекао вере моје и у оне дане у које је Антипа, верни сведок мој, убијен код вас, где живи сотона.“ Откривење 2:13 (превод Даничић–Караџић). „Одмах, на прве речи непријатеља који је претио, највећи број браће издао је своју веру, и били су оборени,

не налетом прогона, него су сами себе оборили добровољним падом.“ (преведено са енглеског, ANF 5) Кипријан Картагински, *О палима*, одељак 7, прев. Ернест Волис, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 5 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1886). „Они заиста нису ни чекали да буду ухваћени пре него што су се попели, ни да буду испитани пре него што су се одрекли. Сами од себе потрчали су на трг...“ (преведено са енглеског, ANF 5) Кипријан Картагински, *О палима*, одељак 8, прев. Ернест Волис, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 5 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1886).

Запис једног римског намесника (древни нехришћански извор)

„Они који су порицали да јесу или да су били хришћани, када су призивали богове речима које сам им ја казивао, приносили молитву с тамјаном и вином твојој слици, коју сам у ту сврху наредио да се донесе заједно са статуама богова, и уз то проклињали Христа – а ништа од тога, како се каже, не могу бити приморани да учине они који су заиста хришћани...“ (преведено са енглеског, О’Донел) Плиније Млађи, *Писма* 10.96, цару Трајану (око 112. године н. е.), енглески превод како га је објавио Џејмс Џ. О’Донел, Универзитет Џорџтаун, faculty.georgetown.edu/jod/texts/pliny.html (преводилац није наведен на страници).

21

„Свакоме који слуша реч о царству и не разуме, долази нечастиви и краде посејано у срцу његовом: то је око пута посејано.“ Јеванђеље по Матеју 13:19 (превод Даничић–Караџић). „А оно су крај пута, где се сеје реч и кад је чују одмах дође сотона и отме реч посејану у срцима њиховим.“ Јеванђеље по Марку 4:15 (превод Даничић–Караџић). „Ако ли је пак покривено јеванђеље наше у онима је покривено који гину, У којима бог света овог ослепи разуме неверника, да им не засветли видело јеванђеља славе Христове, који је обличје Бога, који се не види.“ 2. посланица Коринћанима 4:3–4 (превод Даничић–Караџић). „Зато хтедосмо да дођемо к вама, ја Павле једном и другом, и забрани нам сотона.“ 1. посланица Солуњанима 2:18 (превод Даничић–Караџић). „А Елима врачар (јер то значи име његово) стаде им се супротити, гледајући да одврати намесника од вере.“ Дела апостолска 13:8 (превод Даничић–Караџић). „И рече ми: Не бој се, Данило, јер првог дана кад си управио срце своје да разумеваш и да мучиш себе пред Богом својим, услишене бише речи твоје, и ја дођох твојих речи ради. Али кнез царства персијског стаја ми насупрот двадесет и један дан; али, гле, Михаило један од првих кнезова дође ми у помоћ; тако ја остах онде код царева персијских. И дођох да ти кажем шта ће бити твом народу после; јер ће још бити утвара за те дане.“ Данило 10:12–14 (превод Даничић–Караџић).

22

Реч „Црква“ овде не означава само организоване цркве, него и појединачне вернике, од којих је сваки понаособ део тела Христовог. „Јер као што је тело једно и уде има многе, а сви уди једног тела, премда су многи, једно су тело: тако и Христос. Јер једним духом ми се сви крстисмо у једно тело, били Јевреји, или Грци, или робови, или сами своји; и сви се једним Духом напојисмо.“ 1. посланица Коринћанима 12:12–13 (превод Даничић–Караџић). „А ви сте тело Христово, и уди међу собом.“ 1. посланица Коринћанима 12:27 (превод Даничић–Караџић). „Тако смо многи једно тело у Христу, а по себи смо уди један другом.“ Посланица Римљанима 12:5 (превод Даничић–Караџић). „И све покори под ноге Његове, и Њега даде за

главу цркви, над свима, Која је тело Његово, пунина Оног који све испуњава у свему.“ Посланица Ефесцима 1:22–23 (превод Даничић–Караџић). „И Он је глава телу цркве, који је почетак и прворођени из мртвих, да буде Он у свему први;“ Посланица Колошанима 1:18 (превод Даничић–Караџић). „И ви као живо камење зидајте се у кућу духовну и свештенство свето, да се приносе приноси духовни, који су Богу повољни, кроз Исуса Христа.“ 1. посланица Петрова 2:5 (превод Даничић–Караџић).

Рана Црква

„Где год се појави епископ, нека тамо буде и мноштво [народа]; као што, где год је Исус Христос, тамо је Католичанска Црква.“ (преведено са енглеског, ANF 1) Игњатије Антиохијски, *Посланица Смирњанима*, гл. 8, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

23

„Јер ако ти заћутиш сада, доћи ће помоћ и избављење Јудејцима с друге стране, а ти и дом оца твог погинућете; и ко зна ниси ли за овако време дошла до царства.“ Јестира 4:14 (превод Даничић–Караџић). „И синова Исахарових, који добро разумеваху времена да би знали шта ће чинити Израиљ...“ 1. дневника 12:32 (превод Даничић–Караџић). „...Лицемери! Лице небеско умете познавати, а знаке времена не можете познати?“ Јеванђеље по Матеју 16:3 (превод Даничић–Караџић). „Вичи из грла, не устежи се, подигни глас свој као труба, и објави народу мом безакоња његова и дому Јаковљевом грехе њихове,“ Исаија 58:1 (превод Даничић–Караџић). „Сине човечји, поставих те стражарем дому Израиљевом, да слушаш речи из мојих уста и опомињеш их од мене.“ Језекиљ 3:17 (превод Даничић–Караџић). „Ако ли стражар видевши мач где иде не затруби у трубу и народ не буде опомењут, а мач дошав погуби кога између њих, тај ће погинути за своје безакоње, али ћу крв његову искати из руке стражареве.“ Језекиљ 33:6 (превод Даничић–Караџић).

24

Христова заповест да се пише црквама

„...шта видиш напиши у књигу, и пошљи црквама које су у Азији: у Ефес, и у Смирну, и у Пергам, и у Тијатир, и у Сард, и у Филаделфију, и у Лаодикију.“ Откривење 1:11 (превод Даничић–Караџић). Ово је најјачи навод у прилог томе да Христос сâм заповеда да се списи шаљу одређеним црквама у једној области, које се именују једна по једна. Христос сâм указује на то да не морају сва саопштења бити упућена васељенској цркви у целини, него да су одређене посебне поруке потребне одређеним црквама на одређеним местима у одређено време. „Ко има ухо нека чује шта говори Дух црквама...“ Откривење 2:7 (превод Даничић–Караџић). Овај стих Светог писма показује да писмо упућено једној цркви ипак говори свим црквама о одређеним питањима. Претходни навод из Откривења 1:11 указује на то да су неке поруке намењене одређеним црквама на одређеним местима у одређено време. Овај навод потврђује да, иако је налог из Откривења 1:11 на снази, остале цркве ипак могу бити поучаване у вери кроз поуку упућену одређеним црквама којима су поруке из Откривења 1:11 намењене. „Анђелу ефеске цркве напиши...“ Откривење 2:1 (превод Даничић–Караџић). Ово је Христос који се обраћа једној цркви. Христос даје крајњи узор који сви

треба да следимо, укључујући и оне међу нама који су у светом чину. Стога ће одређени списи бити упућени одређеним појединачним црквама.

Апостолске посланице црквама по областима

„И написаше рукама својим ово: Апостоли и старешине и браћа поздрављају браћу која су по Антиохији и Сирији и Киликији што су од незнабожаца...“ Дела апостолска 15:23 (превод Даничић–Караџић). Ово потврђује чињеницу да је Јерусалимски сабор упућивао писма одређеним областима, што је пракса коју епископ овде прихвата. „И кад пролажаху по градовима, предаваше им да држе уредбе које уредише апостоли и старешине у Јерусалиму. А цркве се утврђиваху у вери, и сваки дан биваше их више.“ Дела апостолска 16:4–5 (превод Даничић–Караџић). Дела апостолска 16:4–5 су наставак Дела апостолских 15:23. Дела апостолска 15:23 показују Јерусалимски сабор како пише писмо црквама одређене области. Дела апостолска 16:4 и 5 показују да су исте одлуке потом преношене од града до града и предаване црквама. И бележе да је последица била да су се цркве више утврђивале у вери и умножавале у броју. Одлуке које је издао Јерусалимски сабор нису остале у Јерусалиму. Оне су заиста однесене црквама којима су биле намењене. Цркве које су примиле та саопштења биле су нахрањене и утврђене у вери и умножиле су се у броју. То је сврха обласних списа упућених црквама Десет царстава. У суштини, ова два стиха показују да је обласно писмо, када је прочитано наглас пред сабраним црквама, имало дејство. „И кад се ова посланица прочита код вас, учините да се прочита и у лаодикијској цркви, и ону што је писана у Лаодикију да и ви прочитате.“ Посланица Колошанима 4:16 (превод Даничић–Караџић). Овај стих Светог писма показује да су апостолске посланице, које су биле упућене једној цркви, потом прослеђиване суседним црквама. „Заклињем вас Господом да прочитате ову посланицу пред свом браћом светом.“ 1. посланица Солуњанима 5:27 (превод Даничић–Караџић). Овај навод показује да одређену поруку можда треба предати одређеној цркви на одређеном месту, а да она ипак истовремено важи и за остатак цркве раширене по Десет царстава и да је за њу једнако важна, иако можда не тако хитна као за цркву којој је упућена.

Посланице црквама у расејању

„Од Петра, апостола Исуса Христа, изабраним дошљацима, расејаним по Понту, Галатији, Кападокији, Азији и Витанији...“ 1. посланица Петрова 1:1 (превод Даничић–Караџић). Овај стих Светог писма илуструје то да сви верни не долазе на богослужења и да су неки расејани по заједницама у којима живе. Ти људи, будући да верују у Исуса Христа, нашег Господа и Спаситеља, исто су толико део тела Христовог колико и они који су на богослужењима. И то је главни разлог због кога епископ упућује саопштења „црквама у расејању“. Дух Свети је у сваком вернику. Ко каже другачије, хули на Духа Светога. „Од Јакова, Бога и Господа Исуса Христа слуге, свима дванаест колена расејаним по свету поздрављење.“ Посланица Јаковљева 1:1 (превод Даничић–Караџић). Ово је пример обраћања васељенској цркви раширеној по целом свету у расејању. То је васељенска порука целој цркви. Помиње дванаест племена, док су код Књижевника Царства саопштења упућена Десет царстава. Ипак, то поставља преседан за обраћање црквама широм света. Преседан за обраћање црквама одређене области већ је утврђен претходним напоменама.

Рана Црква: посланице упућене од цркве цркви

„Црква Божја која борави у Риму, цркви Божјој која борави у Коринту, онима који су позвани и освећени вољом Божјом, кроз Господа нашег Исуса Христа: Благодат вам и мир од Свемогућег Бога кроз Исуса Христа нека се умножи.“ (преведено са енглеског, ANF 1) Климент Римски, *Прва посланица Коринћанима*, поздрав, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885). „Црква Божја која борави у Смирни, Цркви Божјој која борави у Филомелију, и свим заједницама Свете и Католичанске Цркве на сваком месту: Милост, мир и љубав од Бога Оца и Господа нашег Исуса Христа нека се умноже.“ (преведено са енглеског, ANF 1) *Мучeништво Поликарпово*, поздрав, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

25

„И пред властеље и цареве водиће вас мене ради за сведочанство њима и незнабошцима.“ Јеванђеље по Матеју 10:18 (превод Даничић–Караџић). „Тада рече Натан Давиду: Ти си тај....“ 2. Самуилова 12:7 (превод Даничић–Караџић). „Јер Јован говораше Ироду: Не можеш ти имати жене брата свог.“ Јеванђеље по Марку 6:18 (превод Даничић–Караџић). „А кад виде Ахав Илију, рече му Ахав: Јеси ли ти онај што несрећу доносиш на Израиља? А он рече: Не доносим ја несрећу на Израиља, него ти и дом оца твог оставивши заповести Господње и приставши за Валима.“ 1. о царевима 18:17–18 (превод Даничић–Караџић). „Зато, царе, да ти је угодан мој савет, опрости се греха својих правдом, и безакоња својих милошћу према невољнима, е да би ти се продужио мир.“ Данило 4:27 (превод Даничић–Караџић). „Види, постављам те данас над народима и царствима да истребљујеш и обараш, и да затиреш и раскопаваш, и да градиш и да садиш.“ Јеремија 1:10 (превод Даничић–Караџић). „А кад Павле говораше о правди и чистоти и о суду који ће бити, уплаши се Филикс и одговори: Иди засад; а кад узимам кад, дозваћу те.“ Дела апостолска 24:25 (превод Даничић–Караџић). „А Агрипа рече Павлу: Још мало па ћеш ме наговорити да будем хришћанин. А Павле рече: Молио бих Бога и за мало и за много да би не само ти него и сви који ме слушају данас били такви као и ја што сам, осим окова ових.“ Дела апостолска 26:28–29 (превод Даничић–Караџић). „А Петар и апостоли одговарајући рекоше: Већма се треба Богу покоравати неголи људима.“ Дела апостолска 5:29 (превод Даничић–Караџић). „Не усуђујем се да принесем жртву ако намераваш да присуствујеш.“ (преведено са енглеског, NPNF2 10) Амвросије Милански, Посланица 51.13, цару Теодосију, прев. Х. де Роместин, у: *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. серија, том 10, прир. Филип Шаф и Хенри Вејс (Њујорк: Christian Literature Publishing, 1896).

Рана Црква

„Цару Титу Елију Адријану Антонину Пију Августу Цезару, и његовом сину Верисиму Философу, и Луцију Философу, природном сину Цезаровом и усвојеном сину Пијевом, љубитељу учености, и светом Сенату, са целим народом римским, ја, Јустин, син Приска и унук Бакхија, родом из Флавије Неапоља у Палестини, подносим ово обраћање и молбу у име оних из свих народа који су неправедно омрзнути и обесно злостављани, будући да сам и сам један од њих.“ (преведено са енглеског, ANF 1) Јустин Мученик, *Прва апологија*, гл. 1, у: *The Ante-Nicene Fathers*, прир. Александер Робертс и Џејмс Доналдсон, том 1 (Бафало, Њујорк: Christian Literature Publishing, 1885).

26

„И одговори ми Господ и рече: Пиши утвару, и да буде разговетно на плочама да се лако чита.“ Авакум 2:2 (превод Даничић–Караџић). „Намислих и ја, испитавши све од почетка, по реду писати теби...“ Јеванђеље по Луки 1:3 (превод Даничић–Караџић). „А све нека бива поштено и уредно.“ 1. посланица Коринћанима 14:40 (превод Даничић–Караџић).

27

„Нека не устаје један сведок на човека ни за како зло и ни за какав грех између свих греха који се чине, него на речима два или три сведока да остаје ствар.“ 5. Мојсијева 19:15 (превод Даничић–Караџић). „Ово трећи пут идем ка вама; у устима два или три сведока остаће свака реч.“ 2. посланица Коринћанима 13:1 (превод Даничић–Караџић). „Ако ли те не послуша, узми са собом још једног или двојицу да све речи остану на устима два или три сведока.“ Јеванђеље по Матеју 18:16 (превод Даничић–Караџић). „Ови пак беху племенитији од оних што живе у Солуну; они примише реч са свим срцем, и сваки дан истраживаху по писму је ли то тако.“ Дела апостолска 17:11 (превод Даничић–Караџић). „Уклањајте се од сваког зла.“ 1. посланица Солуњанима 5:21 (превод Даничић–Караџић).